

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni K. K. (1) wniosła początkowo o stwierdzenie, że spadek po Z. F. zmarłym 17 grudnia 2016r. w miejscowości B., ostatnio stale zamieszkałym w O., nabyły żona T. F. i córki K. K. (1) i W. F. (1) w częściach równych po 1/3 części każde z nich. Nadto wniosła o zasądzenie od uczestników kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazała, że spadkodawca Z. F. zmarł 17 grudnia 2016r. w B., pozostawiając jako spadkobierców ustawowych żonę T. F. i córki K. K. (1) i W. F. (1). Podała, że w skład spadku nie wchodzi gospodarstwo rolne. Zmarły nie pozostawił testamentu. W toku postępowania wnioskodawczyni rozszerzyła wniosek o stwierdzenie, że spadek po

W. F. (2) zmarłym 31 grudnia 1998r. w Z., ostatnio zamieszkałym w Z., nabyli żona W. F. (2) i syn Z. F. po 1/2 części każde z nich oraz stwierdzenie, że spadek po W. F. (2) zmarłej 27 czerwca 2007r. w O., ostatnio stale tam zamieszkałej, nabył w całości syn Z. F.. W uzasadnieniu wskazała, że spadkodawca W. F. (2) zmarł 31 grudnia 1998r. w Z., pozostawiając jako spadkobierców ustawowych żonę W. F. (2) i syna Z. F.. Z kolei spadkodawczyni W. F. (2) zmarła w dniu 27 czerwca 2007r., pozostawiając jako spadkobiercę ustawowego syna Z. F.. Podała, że w skład spadku nie wchodzi gospodarstwo rolne. Zmarli nie pozostawili testamentu.

W odpowiedzi na wniosek uczestniczka postępowania T. F. wniosła o stwierdzenie, że spadek po Z. F. zmarłym 17 grudnia 2016r. w B., ostatnio stale zamieszkałym w O., na podstawie testamentu notarialnego sporządzonego w dniu 9 listopada 2004r. w Kancelarii Notarialnej s.c. notariuszy B. G. i E. S. w Z. przed notariuszem E. R. A Nr (...) dziedziczy żona T. F.. W uzasadnieniu wskazała, że spadkodawca pozostawił testament notarialny, w którym do całości spadku powołał żonę T. F.. Jednocześnie w testamencie spadkodawca zawarł oświadczenie o wydziedziczeniu córek K. K. (1) i W. F. (1) z uwagi na to, że nie utrzymywały one z ojcem żadnych kontaktów, upoczywie nie dopełniały względem niego obowiązków rodzinnych, postępując w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, i tym samym córki zostały pozbawione prawa do zachowku.

Replikując na powyższe wnioskodawczyni w piśmie z dnia 22 lipca 2018r. zakwestionowała fakt wydziedziczenia jej i uczestniczki postępowania W. F. (1) przez ojca w sporządzonym testamencie, podnosząc, że jest to dla nich wysoce krzywdzące. Ostatecznie w piśmie 18 października 2018r. wnioskodawczyni zmodyfikowała wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym Z. F., wnosząc o stwierdzenie nabycia spadku zgodnie z otwartym i ogłoszonym na rozprawie w dniu 3 października 2018r. testamentem notarialnym, podtrzymując jednocześnie żądanie co do zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Spadkodawca W. F. (2) zmarł 31 grudnia 1998r. w Z., ostatnio stale zamieszkiwał w O.. Zmarł jako żonaty z W. F. (2). Ze spadkobierców ustawowych spadkodawca pozostawił po sobie żonę W. F. (2) oraz syna Z. F.. Innych dzieci, w tym pozamażeńskich, ani przysposobionych spadkodawca nie pozostawił. Nikt ze spadkobierców ustawowych nie odrzucił spadku, nie zrzekł się dziedziczenia, nie został uznany za niegodnego dziedziczenia Spadkodawca nie pozostawił po sobie testamentu W skład spadku po zmarłym W. F. (2) nie wchodzi gospodarstwo rolne. Postanowieniem tut. Sądu z dnia 8 grudnia 1999r. w sprawie o sygn. akt I Ns 826/99 stwierdzono nabycie spadku po W. F. (2) zmarłym dnia 31 grudnia 1998r.

w Z., ostatnio stale zamieszkałym w O. na podstawie ustawy na rzecz żony W. F. (2) i syna Z. F. po 1/2 części każde z nich. Postanowienie uprawomocniło się z dniem 30 grudnia 1999r.

Dowód: zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni K. K. (1) /k.28 akt/, zapewnienie spadkowe uczestniczki T. F. /k. 40 akt/, odpis skrócony aktu zgonu spadkodawcy /k. 16 akt/, odpis skrócony aktu zgonu W. F. (2) /k. 17 akt/, odpis skrócony aktu zgonu Z. F. /k. 9 akt/, akta sprawy przed tut. Sądem o sygn. I Ns 826/99- postanowienie z dn. 8.12.1999r. /k. 12 tych akt/.

Spadkodawczyni W. F. (2) zmarła 27 czerwca 2007r. w O., ostatnio stale zamieszkiwała w O.. Zmarła jako wdowa. Ze spadkobierców ustawowych spadkodawczyni pozostawiła po sobie syna Z. F.. Innych dzieci, w tym pozamałżeńskich, ani przysposobionych spadkodawczyni nie pozostawiła. Nikt ze spadkobierców ustawowych nie odrzucił spadku, nie zrzekł się dziedziczenia, nie został uznany za niegodnego dziedziczenia Spadkodawczyni nie pozostawiła po sobie testamentu W skład spadku po zmarłej W. F. (2) nie wchodzi gospodarstwo rolne. Jest to pierwsza sprawa spadkowa.

Dowód: zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni K. K. (1) /k.28 akt/, zapewnienie spadkowe uczestniczki T. F. /k. 40 akt/, odpis skrócony aktu zgonu spadkodawczyni /k. 17 akt/, odpis skrócony aktu zgonu Z. F. /k. 9 akt/.

Spadkodawca Z. F. zmarł 17 grudnia 2016r. w B., ostatnio stale zamieszkiwał w O.. Zmarł jako żonaty z T. F., która była jego drugą żoną. Ze spadkobierców ustawowych spadkodawca pozostawił po sobie żonę T. F. oraz córki z poprzedniego małżeństwa: K. K. (1) i W. F. (1). Innych dzieci, w tym pozamałżeńskich, ani przysposobionych spadkodawca nie pozostawił. Nikt ze spadkobierców ustawowych nie odrzucił spadku, nie zrzekł się dziedziczenia, nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. W skład spadku po zmarłym Z. F. nie wchodzi gospodarstwo rolne. Spadkodawca pozostawił po sobie testament notarialny sporządzony w dniu 9 listopada 2004r. w Kancelarii Notarialnej s.c. notariuszy B. G. i E. S. w Z. przed notariuszem E. R. A Nr (...), w którym do całości spadku powołał żonę T. F.. Jednocześnie spadkodawca zawarł w sporządzonym testamencie oświadczenie, że wydziedzicza córki K. F. (obecnie K.) i W. F. (1), albowiem postępują one uporczywie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, nie utrzymują ze spadkodawcą żadnych kontaktów, uporczywie nie dopełniają względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych. Jest to pierwsza sprawa spadkowa.

Dowód: zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni K. K. (1) /k.28 akt/, zapewnienie spadkowe uczestniczki T. F. /k. 40 akt/, zapewnienie spadkowe uczestniczki T. F. /k. 40 akt/, odpis skrócony aktu zgonu spadkodawcy /k. 10 akt/, odpis skrócony aktu urodzenia W. F. (1) /k. 9 akt/, odpis skrócony aktu małżeństwa K. K. (3) /k. 8 akt/, odpis testamentu /k. 93 akt/.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie zapewnień spadkowych wnioskodawczyni i uczestniczki postępowania T. F. oraz dokumentów przedłożonych przez strony, których prawdziwość nie była kwestionowana przez żadną ze stron i nie budziła również wątpliwości Sądu.

Sąd Rejonowy zważył co następuje.

Zgodnie z treścią art. 922 § 1 k.c. prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób.

Zgodnie z kolei z treścią art. 926 § 1 i 2 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, którą powołał nie chce lub nie może dziedziczyć. Art. 941 k.c. z kolei stanowi, iż rozporządzić majątkiem na wypadek śmierci można jedynie przez testament. Dziedziczenie testamentowe ma pierwszeństwo przed ustawowym, gdyż sporządzenie testamentu najdogłębniej wyraża wolę spadkodawcy. Jedną z form sporządzenia testamentu jest akt notarialny (art. 950 k.c.). Stosownie natomiast do treści art. 959 k.c. spadkodawca może powołać do całości lub części spadku jedną lub kilka osób.

Stosownie do dyspozycji art. 670 k.p.c. Sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą. W szczególności bada, czy spadkodawca pozostawił testament, oraz wzywa do złożenia testamentu osobę, co do której będzie uprawdopodobnione, że testament u niej się znajduje. Jeżeli testament zostanie złożony, sąd dokona jego otwarcia i ogłoszenia. Do kognicji sądu spadku należy również ocena ważności testamentu. Po ustaleniu kręgu spadkobierców – ustawowych lub testamentowych – Sąd stwierdza nabycie przez nich spadku.

Odnosząc się po pierwsze do wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po W. F. (2) zmarłym 31 grudnia 1998r. w Z., ostatnio stale zamieszkałym w O., jak wynika z ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie prawa spadkowe po ww. spadkodawcy zostały prawomocnie stwierdzone postanowieniem tut. Sądu z dnia 8 grudnia 1999r. w sprawie o sygn.

akt I Ns 826/99 na podstawie ustawy na rzecz żony W. F. (2) i syna Z. F. po 1/2 części każde z nich. W tym stanie rzeczy postępowanie co do stwierdzenia nabycia spadku po W. F. (2) zmarłym 31 grudnia 1998r. w Z. należało na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzyć jako niedopuszczalne.

Odnosząc się po drugie do wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po W. F. (2) zmarłej 27 czerwca 2007r. w O., ostatnio stale zamieszkałej w O., jak wynika ze złożonych zapewnień spadkowych spadkodawczyni nie pozostawiła testamentu, zmarła jako wdowa, pozostawiając jako spadkobierców ustawowych syna Z. F., który nie złożył oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku po ww. spadkodawczyni w przepisany termin 6 miesięcy od daty otwarcia spadku (art. 1015 § 1 k.c.). Nie ma więc w tym przypadku spadkobierców testamentowych, zaś dziedziczenie odbywa się zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego o dziedziczeniu ustawowym. Przepis art. 931 § 1 k.c. stanowi, że w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek. Dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż 1/4 całości spadku. Wobec powyższego Sąd stwierdził, że spadek po W. F. (2) nabył na podstawie art. 922 § 1 k.c. i art. 931 § 1 k.c. w zw. z art. 1015 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym w chwili śmierci spadkodawczyni (Dz.U.1964.16.93 ze zm.) syn Z. F. w całości. Zgodnie bowiem z § 2 art. 1015 k.c. w brzmieniu obowiązującym w chwili śmierci spadkodawczyni brak oświadczenia spadkobiercy w terminie, o którym mowa w art. 1015 § 1 k.c. jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku.

Przechodząc do oceny wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po Z. F. zmarłym 17 grudnia 2016r. w B., ostatnio stale zamieszkałym w O., jak wynika ze złożonych zapewnień spadkowych spadkodawca pozostawił testament notarialny sporządzony w dniu 9 listopada 2004r. w Kancelarii Notarialnej s.c. notariuszy B. G. i E. S. w Z. przed notariuszem E. R. A Nr (...), w którym do całości spadku powołał żonę T. F.. Jednocześnie spadkodawca zawarł w sporządzonym testamencie oświadczenie, że wydziedzicza córki K. F. (obecnie K.) i W. F. (1), albowiem postępują one uporczywie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, nie utrzymują ze spadkodawcą żadnych kontaktów, uporczywie nie dopełniają względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych.

Testament nie był kwestionowany przez żadną ze stron postępowania a zatem brak było podstaw do jego podważenia stosownie do przepisów art. 945 k.c. Sąd nie stwierdził również żadnych innych podstaw, aby złożony do akt sprawy testament uznać za nieważny, co w konsekwencji prowadziłoby do dziedziczenia ustawowego. Testament został sporządzony w przepisanej prawem formie, a sformułowania nie budzą zastrzeżeń.

Wnioskodawczyni K. K. (1) kwestionowała fakt wydziedziczenia jej i uczestniczki postępowania W. F. (1) przez ojca w sporządzonym testamencie, nie zgadzając się z jego przyczynami. Ostatecznie jednak w piśmie 18 października 2018r. wnioskodawczyni zmodyfikowała wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym Z. F., wnosząc o stwierdzenie nabycia spadku zgodnie z otwartym i ogłoszonym na rozprawie w dniu 3 października 2018r. testamentem notarialnym. Kwestia wydziedziczenia nie jest przedmiotem rozpoznania w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku. Okoliczność, czy zostały spełnione przesłanki wydziedziczenia określone w przepisie art. 1008 k.c. może być badana przez sąd w odrębnym postępowaniu (procesie), wszczętym na skutek wytoczenia przez osobę uprawnioną do zachowku powództwa przeciwko spadkobiercy.

Reasumując, spadkodawca sporządził ważny testament, w którym do całości spadku powołał uczestniczkę postępowania T. F.. W związku z tym Sąd stwierdził na podstawie art. 922 § 1 k.c., art. 926 § 1 k.c., art. 950 k.c., art. 959 k.c. w zw. z art. 1015 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym w chwili śmierci spadkodawcy (Dz.U.2016.380 tekst jedn.), że spadek po Z. F. na podstawie testamentu notarialnego nabyła w całości T. F. z dobrodziejstwem inwentarza. Zgodnie bowiem z § 2 art. 1015 k.c. w brzmieniu obowiązującym w chwili śmierci spadkodawcy nadany ustawą z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015 poz. 539), która weszła w życie w dniu 18 października 2015r., brak oświadczenia spadkobiercy w terminie, o którym mowa w art. 1015 § 1 k.c. jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

O kosztach Sąd orzekł zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w postępowaniu nieprocesowym, odmiennie niż w procesie, każdy uczestnik postępowania ponosi te koszty, które są związane z jego udziałem w sprawie.